

XI БЕЗБЕДНОСТ ПАЦИЈЕНАТА

Безбедност пацијената представља идентификацију, анализу и корекцију ризичних догађаја, са циљем да се здравствена заштита учини безбеднијом и да се ризик по пацијента сведе на најмањи могући ниво. С тим у вези дефинисани су следећи показатељи (3) који се прате на примарном нивоу здравствене заштите:

1. Успостављање формалне процедуре за регистровање нежељених догађаја и опис процедуре
2. Успостављање формалне процедуре за регистровање нежељених дејстава лекова и опис процедуре
3. Контрола стерилизације

1. Успостављање формалне процедуре за регистровање нежељених догађаја и опис процедуре

Свака здравствена установа је у обавези да развија и води Протокол за регистровање нежељених догађаја, који треба да садржи следеће податке:

- име и презиме пацијента,
- упутну дијагнозу,
- врсту нежељеног догађаја при чему се под нежељеним догађајем подразумева било која врста грешке, пропуста, инцидента, несрећног случаја или одступања од процедура или протокола, без обзира да ли је или није резултирало негативним исходом по пацијенте)
- датум и време када се нежељени догађај десио,
- опис (околности у којима је нежељени догађај настао и околности које су му претходиле),
- исход нежељеног догађаја,
- предузете активности за елиминацију узрока који је довео до нежељеног догађаја.

Од свих установа примарне здравствене заштите успостављен овај Протокол нема само Градски завод за хитну медицинску помоћ.

2. Успостављање формалне процедуре за регистровање нежељених дејстава лекова и опис процедуре

Свака здравствена установа је у обавези да развија и води Протокол за регистровање нежељених дејстава лекова, као и образац за пријављивање нежељене реакције на лек на начин дефинисан Правилником о начину

пријављивања, прикупљања и праћења нежељених реакција на лекове („Службени гласник РС“, бр. 99/06.).

Све здравствене установе примарног нивоа здравствене заштите у Београду, укључујући и Апотеку „Београд“, имају успостављену формалну процедуру за регистровање нежељених дејстава лекова и опис процедуре., сем Градског завода за хитну медицинску помоћ, Београд.

3. Контрола стерилизације

Биолошка контрола стерилизације представља најпоузданији метод за проверу квалитета обављене стерилизације.

Овај показатељ се израчунава као збир свих биолошких контрола стерилизације подељен са бројем аутоклава подељен са 52 (број недеља у години).

Поједине установе на примарном нивоу здравствене заштите немају аутоклаве и то: домови здравља: „Врачар““, „Сопот“, а од завода: Завод за кожне и венеричне болести и ГЗХМП. Највећи број установа примарне здравствене заштите поседује по један аутоклав. Изузетак су ДЗ „Нови Београд“ који има 7 и Дом здравља „Вождовац“ који има 4, Завод за здравствену заштиту студената 2, Градски завод за болести плућа и туберкулозу има 3 и Завод за здравствену заштиту радника ЖС 66. Укупан број аутоклава је на нивоу Београда 104.

Са праћењем овог показатеља започето је 2011. године а у 2012. години укупно је урађено 506 биолошких анализа, односно просечно по 0,19 по аутоклаву, док је у 2013. години урађено је 1.414 биолошких контрола односно просечно 0.26 по аутоклаву. Највише биолошких контрола стерилизације било је у ДЗ „Савски венац“ (46), ДЗ „Земун“ (76), ГЗ за болести плућа и туберкулозу (153), а у ЖС радника ЖС 1080. У Дому здравља „Барајево“ и ГЗ за геронтологију није урађена ни једна биолошка контрола постојећих аутоклава (Табела 1). У Заводу за кожне и венеричне болести урађене су две анализе у сувом стерилизатору (Табела XXXVIa у прилогу)

Табела 1. Просечан број биолошких контрола стерилизације по аутоклаву у 2013. години

Здравствена установа	Број биолошких контрола стерилизације	Број аутоклава	Просечан број контрола по аутоклаву*
„Барајево”	0	1	0
„Вождовац”	1	4	0.
„Врачар”	0	0	0
„Гроцка”	2	2	0.02
„Звездара”	1	1	0.02
„Земун”	76	3	0.49
„Лазаревац”	1	1	0.02
„Младеновац”	1	1	0.02
„Нови Београд”	7	7	0.02
„Обреновац”	1	1	0.02
„Палилула”	1	2	0.01
„Раковица”	1	2	0.01
„Савски венац”	46	1	0.88
„Сопот”	0	0	0
„Стари град”	36	3	0.23
„Чукарица”	1	1	0.02
333 радника МУП	2	2	0.02
333 радника ЖС	1080	66	0.31
333 студената	2	2	0.02
ГЗ за геронтологију	0	1	0
ГЗ за кожно венеричне болести	2	0	0
ГЗ за болести плућа и туберкулозу	153	3	0.98
Београд укупно	1414	104	0.26

*Израчунато према стручно – методолошком упутству на 52 недеље

Поред показатеља који се односе на успостављене процедуре за регистровање и праћење нежељених догађаја и дејстава лекова у оквиру фармацеутске здравствене делатности (Апотека „Београд“) прате се и следећи показатељи безбедности пацијената (Табела XXXV Б у прилогу):

1. Број пријава нежељених реакција на лек
2. Процент рецепата са административном грешком у односу на укупан број рецепата
3. Број рецепата са стручном грешком у прописивању лека
4. Број погрешно издатих лекова

1. Број пријава нежељених реакција на лек

Вредност овог показатеља се израчунава као апсолутан број и у 2013. године их је евидентирано укупно 8 на нивоу Београда, колико је било и у 2012. години.

2. Процент рецепата са административном грешком у односу на укупан број рецепата

Процент рецепата са административном грешком у односу на укупан број рецепата се израчунава као број рецепата са административном грешком подељен са укупним бројем рецепата и помножен са 100. У посматраном периоду 2012. године 0,6% рецепата је било са административном грешком у Апотеци „Београд“, колики је проценат и у 2013. години.

3. Број рецепата са стручном грешком у прописивању лека

Број рецепата са стручном грешком у прописивању лека се извештава као укупан број рецепата са стручном грешком у прописивању лека, која се односила на погрешан лек или прекорачену максималну дозу лека која није правилно означена. У посматраном периоду 2012. године било је укупно 1.646 оваквих рецепата, а у 2013. години 754.

4. Број погрешно издатих лекова

Број погрешно издатих лекова извештава се као укупан број лекова који су пацијенту погрешно издати на рецепт у апотеци и на основу евиденције о погрешно издатим лековима. На рецепт у Апотеци „Београд“ у 2012. години их је било 55, а у 2013. години 35.

ЗАКЉУЧАК

- **Протокол за регистровање нежељених догађаја** успостављен је у свим здравственим установама примарне здравствене заштите, сем у Градском заводу за хитну медицинску помоћ.
- **Протокол за регистровање нежељених дејстава лекова као и образаца за пријављивање нежељених реакција** на лек су успоставиле све здравствене установе примарне здравствене заштите и Апотека Београд, осим Градског завода за хитну медицинску помоћ.
- Као **контрола квалитета обављене стерилизације** урађено је 1.414 биолошких односно 0,26 по аутоклаву.
- **Број пријава нежељених реакција на лек** у 2013. години евидентираних на нивоу Београда (8) је исти као и у 2012. години.
- **Процент рецепата са административном грешком** у односу на укупан број рецепата је 0,6%, што је исти проценат као и у 2012. години.
- **Број рецепата са стручном грешком** се смањило у односу на 2012. годину и износи 754.
- **Број погрешно издатих лекова** у 2013. години је 35, што је мање него у 2012. години 55.